

REDACTIA
Deak Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL
Pe un an 24 cor.
Pe jumătate an .. 12 "
Pe 1 lună 3 "

N-rii de Duminecă pe an 4
coroane.

Pentru România și America
10 coroane.

Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

Gimnaziul din Brad.

(R) Fostul Zarand pentru Români este colțul de țeară cel mai sfințit. Valea Crișului-alb și până sus în munți, tot cuprinsul, leagăn și mormânt le-a fost eroilor redeșteptării noastre naționale. Aici au trăit, strânși într'un măunchiu, cei mai distinși români ai vremilor ce leagă anii revoluției cu epoca de azi. Purtării lor de grije pentru neam avem să mulțumim că în Brad, este un gimnasiu cu patru clase. Și micimea noastră s'ar perpetua, dacă nu ne vom învrednici să completăm cu încă patru clase (superioare) acest așezământ de cultură românească.

Harnicii profesori ai gimnaziului agită de mult chestia. Au scris și-au vorbit și s'au sfătuit cu toți dela cari era de presupus că pot ajuta cu vorba și cu — fapta. Și după cum este de adevărat că gimnaziul s'a susținut grație devotamentului lor nemărginit, căci au muncit mult și s'au mulțumit dacă își pot muta greutatea de pe un umăr pe altul — tot așa de adevărat este, că mulțumită lor s'a înființat pe d'oparte masa studenților, pe de altă parte fondul din care să se completeze gimnaziul.

E de admirat cum acești apostoli ai culturai noastre n'au încetat o singură zi să nu scoată în relief importanța gimnaziului, să nu apeleze la sentimentele de umanitate și naționale ale românilor, deșteptând la început interesul și căldura într'un cerc mai restrâns; mai târziu sporind numărul celor ce se interesau de cauză. Astăzi, pretutindenea se agită chestia între români și interesul s'a manifestat prin fapte cari ne îndrituesc a spera că gimnaziul din Brad va avea în curând opt clase. Într'adevăr, pe lângă sumele colectate până acum, institutul de credit și economii »Crișana« s'a înscris între donatori cu respectabila sumă de 50.000 coroane și I. P. S. Sa Mitropolitul Ioan Meșianu îndeamnă cu fapta pe credincioși să ajute complectarea gimnaziului din Brad, donând însuși 2000 coroane pentru acest scop.

Nu ne îndoim, că aceste două pilde laudabile vor avea efect binefăcător asupra mersului întregii mișcări. Institutele noastre de bani toate se vor simți îndemnate ca din prisosul lor să facă parte și focalurului cultural dela Brad, după cum și ceilalți fruntași ai vieții noastre publice se vor încălzi de pilda octogenarului prelat dela Sibiu.

Zeloșii profesori dela Brad au răbdat și așteptat în ce privește ameliorarea soartei lor. Au jertfit tinerețe și sănătate muncind în speranță că cel puțin școala va da naștere. Obștea română e datoare nu numai a le da această mângâiere, ci să cumpenească lucrurile din punct de vedere înalt cultural, să se gândească la binele obștesc ce s'ar ajunge complectând gimnaziul din Brad.

Profesorii dacă au suferit, se mai trece: au suferit singuratec persoane. Nu e permis să lăsăm să sufere însă o mare cauză culturală, ci să contribuim cu toții la întărirea acestei cetăți culturale române.

Facem deci apel călduros și rugăm pe toți: săraci și bogați, să pună fiecare o piatră ori mai multe, după cum îi stă în putință, la complectarea gimnaziului din Brad...

Suntem datori să facem aceasta atât din pietate pentru memoria frunțașilor ilustri cari au întemeiat gimnaziul, cât și pentru a binemerita dela urmașii nostri.

Ministrul Take Ionescu și Aerenthal.

Primum știrea telefonică din Viena: Ministrul de finanțe al României Take Ionescu s'a oprit alaltăieri în drumul seu dela Berlin către București la Viena. El a avut aici o întrevedere mai lungă cu ministrul de externe baronul Aerenthal. Se susține, că în convorbirea aceasta s'a discutat conflictul greco-român. Aplanarea acestui conflict se pregătește adecă de înalta poartă, care își ezercită înrîurirea sa asupra patriarhatului din Constantinopol pentru a obține drepturi pe sama aromânilor.

Congresul din Carloviț. Congresul din Carloviț, s'a întrunit, acum după serbători, din nou, sub presidiul patriarhului Brancovici. S'a luat dela ordinea zilei statutele mănăstirilor și s'a început desbaterea raportului comisiei congresuale.

Nu mai merge cu sofismele. Marele ziar englez »The Times« publică în N-rul său dela 17 Ianuarie a. c. o corespondență din Viena pe care o reproducem mai jos. Din ea șovinistii dela putere se pot convinge, că străinătatea este edificată asupra adevăratelor scopuri ale guvernării lor și nu mai poate fi sedusă, nici de grosolăniile lui Bánffy, nici de sofismele ipocrite ale lui Apponyi pentru a nu vedea că ceea-ce actualul guvern urmărește, este desființarea majorității nemaghiare a cetățenilor statului, prin cea mai oarbă și mai pățmașă politică de rassă.

Iată acea corespondență:

»Camera ungară a adoptat astăzi bugetul instrucțiunii publice, pe care contele Apponyi l-a recomandat în mod dibaciu Camerei în cursul săptămânii trecute. Programul său pentru întinderea cunoștinții limbii maghiare l-a adus, firește, în coliziune cu reprezentanții nemaghiari, pe cari i-a apostrofat cu căldură, la mai multe ocazii. »Nu dorim să persecutăm pe nimeni din cauza limbii sale materne«, a spus de curând contele Apponyi, »dar voim ca fie-care cetățean să fie făcut să cunoască, că în țara aceasta maghiarul e stăpân«. Declarația aceasta a provocat resentiment considerabil printre nemaghiari, și astăzi contele Apponyi a găsit de cuviință să lămurească, că prin cuvântul »Maghiar« a înțeles »pe toți membrii națiunii politice maghiare«. Explicația lămurește prea puțin, căci este întemeiată pe nenorocita ambiguitate a limbii maghiare, care este incapabilă de a da distincția, foarte reală, dintre »maghiar« și »ungar«. Toți cetățenii Ungariei

consimt să se numească »ungari«, dar o jumătate întreagă, dacă nu chiar majoritatea lor, se opune să fie numită »maghiari«

Un prilej scăpat. Nu cercetăm cauzele, nici nu recriminăm, ci simplu constatăm: deputații naționaliști nu s'au folosit de prilejul discuțiunii asupra bugetului ministrului de justiție pentru a da o lovitură meritată ministrului și peste tot, a scoate în lumina lumii mari, felul cum se administrează la noi — dreptatea. Măcar că la nici o altă chestie (și buget) nu s'ar putea invoca mai multe argumente peremptorii, zdrobitoare. Era destul să se facă fie pomelnicul proceselor din ultimii ani, fie chiar și numai cele puse la cale de actualul regim.

Mai este însă un moment grav: Polónyi anunțase o reformă în legea de presă, introducând cenzura prealabilă și confiscarea ziarelor »cari ar primejdi siguranța statului«. Înțelege ori și cine ce ar însemna asta pentru presa naționalistă. Și dintre atâția deputați, advocați români, nu s'a găsit nici unul care să sară în apărarea presei?!.. E de regretat.

Candidatura dela Bocșa preocupă stăruitor cercurile politice românești. Din Budapesta primim în privința asta o scrisoare, în care, între altele, ni-se spune:

»Astă-primăvară, imediat după alegere, »Poporul Român« care sta sub directa conducere a celor de azi, și nu alui Burdea de mai târziu, vestise că veneratul președinte George Pop de Băsești va fi candidat și ales în unul din locurile ce va rămâne vacant după ce dl Brediceanu va renunța la un mandat. Se știe însă, cât l-au obosit pe veneratul prezident infamiile ce s'au săvârșit contra sa la Cehul-Silvaniei și cât de mare este dorința să-l vadă pe dl V. Lucaciu în parlament și chiar așezat în Budapesta. De aceea nici nu s'a mai stăruit asupra candidaturii dlui Pop de Băsești ci chiar dintre deputați, mulți au scos pe plan candidatura dlui V. Lucaciu, care nu numai a suferit mai mult decât ori-cine, pentru neam, dar — se știe — este ș'un orator cu care în parlamentul maghiar cel mult Apponyi dacă se poate compara. Nu vreau să stăruiesc asupra cauzelor pentru cari candidatura dlui Lucaciu este așa zicând înlăturată, ci țin să constat, că după știrile primite, lugojenii stăruie pentru candidatura dlui V. Braniște, iar cei din jurul noului ziar d'aici ar vrea să-l candideze pe dl V. Bontescu. Numele acestuia s'a și lansat deja prin presa maghiară«.

Din moravurile presei ungurești. De mult o știm, că o presă mai infectă, mai imorală ca presa ovreită a ungușorilor abea că mai există alta. Aici nu mai poate fi vorba de convingeri, de luptă și agitare de idei, totul se reduce la — șantaj și pungășie. S'a dovedit că cele mai șoviniste jurnale ungurești, au fost plătite cu bani dela Fejérváry, dela austriaci și până și pe bieții Sârbii iau pus la grea contribuție. Au plătit cu bani grei prietenia ungurească. Știm și noi cazuri când s'au apropiat și de frunțașii români. În vremea din urmă au ieșit la iveală o mulțime de cazuri de corupție a celor mai neaoșe ziare ungurești. Spre ezemplu, cine nu știe cum ne îmbăla cu spume la gură ani întregi cel mai șovinist ziar unguresc, reprezentantul politicii ultraiste maghiare »Fügetlen Magyarországnak«. Ei bine ziarul acesta, care tot așa injura și pe drabonți, pe Fejérváry, o spune acum Lengyel Zoltán, că era plătit de Fejérváry. Aceasta s'a știut numai mai târziu, când foaia aceasta a solicitat dela guvernul actual 29.050 [coroane] bani asemnați de guvernul Fejérváry, pe cari însă, căzând guvernul, nu i-a mai putut ridica. Despre aceasta, zice Len-

gyel Zoltán, a avut cunoștință și Kossuth și alți deputați kossuthiști totuși au stat în strânse legături cu foaia aceasta. Iată deci fizionomia presei care propagă șovinismul, care ne înjură zilnic, pentru că din injurăturile acestea trăește și pentru că atâta vreme cât injură poate pungăși în ticneală și în numele — patriotizmului.

Iată cine sunt patrioții!

Unitatea noastră culturală.

De IOAN SLAVICI.

III.

De oarece în congresul ținut cu ocaziunea serbării dela Putna nu s'a putut lua nici o hotărîre, lucrarea s'a continuat în coloanele foii »Telegraful Român« din Sibiu, unde se formase un grup de oameni independenți și culți în cel mai larg înțeles al cuvântului, cari steteau în strânsă legătură cu brașovenii, cu aradianii, cu caranșebenienii, cu năsăudenii, cu bucovinenii, ba prin prietenii lor din România și cu macedonenii.

Dela oamenii aceștia, care nu luau parte la viața politică, a pornit tot ceea ce s'a făcut la Sibiu în materie de propagandă culturală, înființarea societății de lectură, a reuniunii de cântări, a celei de sodali, a celei agricole, a școlii de fete precum și mai viua mișcare literară.

Inceputul acestei mișcări s'a făcut prin înființarea »Foitei« publicate ca supliment literar la »Telegraful Român« c'o ortografie fonetică admirabil motivată de I. Behnitz, omul de o modestie fără de margini, care conducea întreaga mișcare împingând totdeauna pe alții înainte.

Azi, când toți scriem cu ortografie fonetică și toți ne dăm silința de a vorbi într'o românească pe cât se poate de neaoșă, numai puțini vor fi putând să-și deie seamă, câtă pricepere, câtă chibzuință, câtă căldură sufletească și câtă hotărîre se cerea atunci spre a pune la cale acest modest început pentru cea mai viua din mișcările ce s'au produs la Români pe la sfârșitul veacului trecut. E cu toate acestea învederat, că 'n dosul ortografiei erau și celelalte toate și că Ioan Behnitz, Nicolae Cristea, Aurel Brote, Daniil Barceanu, Ioan Crișan, Eugen Brote, Dimitrie Comșa și Simeon Popescu sunt oamenii, care, adunați împrejurul Vicarului Nicolae Popea, au făcut primul pas pentru restabilirea unității noastre culturale.

Alții abia mai târziu s'au însoțit cu dânșii, și eu, care chiar dela început le-am fost colaborator, trebuie să le fac dreptatea de a mărturisi, că în România erau de tot puțini oamenii, care înțelegeau importanța lucrării lor.

Cu o »Foite« sficioasă, care era numai codița unei foi puțin răspândite, puțină treabă se putea face. Mult mai multă nu se putea face nici cu »Telegraful Român«, foaia ea însăși după ce a început să fie redactată în spiritul »Foitei«. Gândul tuturor era deci să se scoată »Telegr. Român«, în fiecare zi — pentruca publicul român, mult, puțin, cât era, să nu mai fie nevoit a citi ziare maghiare. Acesta era un interes — nu politic, ci cultural. »Foite«, zicea răposatul Diamandi Manole, e un foarte elegant pistol; »Telegraful Român« e o pușcă cu ac; nouă ne trebuie însă un tun, care să bată departe, ca să sguđuie pe toți românii».

Gândul acesta numai foarte puțini îl înțelegeau. Mișcarea n'a putut deci să se întindă și să devie intensivă decât după ce a luat un caracter politic, căci numai politica e ceea ce înțeleg cei mulți. Aceasta s'a întâmplat la 1884.

Se petrecuseră deodată două lucruri, care au silit pe conducătorii noii mișcări să-și încordeze toate puterile, ca să înființeze ziarul.

În urma unor articole scrise de mine și publicate în »Telegraful Român« Nicolae Cristea a fost nevoit să se retragă din redacțiune — și astfel foaia aceasta încetase a mai fi organ al mișcării.

În același timp comitetul partidului național luase hotărîrea de a înființa el un ziar, și fiind seamă de puterile literare ale aceluși comitet, înființarea unui asemenea ziar ar fi fost o adevărată calamitate culturală, căci mai bine e să nu avem nici un ziar, decât să avem unul, care contribuie la diferențierea noastră culturală cum au fost foile, pe care le avuserăm mai înainte.

S'a impus dar gândul de-a aduce ori-și-ce jertfă spre a înființa un ziar, care susține cu toată hotărîrea programul partidului național, dar nu atârna de comitetul partidului, ci de oamenii, care porniseră noua mișcare culturală.

Deoarece partea cea mai însemnată a jertfelor a fost adusă de brașovenii în frunte cu Diamandi Manole, G. B. Pop, Stănescu și Dusoiu, s'a făcut încercarea de a-l determina pe dl dr. Aurel Murășanu să intre și el în noul curent. Înțelegerea n'a fost însă nici astădată cu puțință, și Dsa a luat hotărîrea de a scoate »Gazeta Transilvaniei« în fiecare zi tot ca organ independent, dar în opozițiune cu mișcarea pornită din Sibiu.

»Încă mai bine! — o să avem două tunuri de odată!« — a zis Diamandi Manole, și s'a înființat »Tribuna« ca al doilea ziar, iar eu am fost nevoit să-mi stric rostul vieții luând asupra mea sarcina redactării ei!

În »Tribuna« s'a urmat cu mijloace mai mari lucrarea încă de mult începută, care în timp scurt a schimbat cu desăvârșire mersul vieții noastre culturale.

Nu s'are am luat parte la lucrarea aceasta și am săvârșit în ea, știam, ce voim și ni-am și mărturisit gândul, când am zis fără de șfială, că pentru toți românii soarele la București răsare.

În țările coroanei ungare și 'n Bucovina era țânzeală; în Basarabia se stînsese par'că ori-și-ce viață națională; în Macedonia se făceau absurde încercări de a rezolva cestiunea națională prin o propagandă catolică; în România frământată de lupte interne abia pe ici pe colo se mai găsea câte un om, care se interesa — cam așa printre picături — și de cele se petrec la »frații« de peste hotare. Nu ne prea dureau dar pe noi de politica actuală: gândul nostru era să creăm de mult visatul organ al vieții naționale, un ziar citit pretutindeni, unde trăesc românii, în coloanele cărui se discută toate cestiunile din punct de vedere național și care fi sguđuie, dacă se poate, pe toți.

De aceea Behnitz a stăruit și m'a și înduplecat ca redacțiunea să o primesc eu, care-i cunoșteam bine pe maghiari și știam limba maghiară, eram din părțile Aradului, făcusem examenul de maturitate la Sătmar, stătusem un an la Budapesta și unul la Oradea-Mare, aveam legături strînse cu bucovinenii, întrețineam corespondență cu basarabeni și cu macedonenii, trăisem la Iași, călătorisem mult prin țările române și lucrasem timp de zece ani ca publicist la București, unde aveam legături cu oameni din toate partidele politice.

Vorba era, ca »Tribuna« chiar din ziua în care va apare, să străbată pretutindeni și să-i atingă pe toți unde sunt simțitori.

Despre rezultatele politice ale lucrării noastre vor judeca alții: eu mă mărginesc a constata, că pentru mersul vieții noastre culturale ea a fost hotărîtoare, căci după un an de zile toată lumea a intrat în curentul pornit cu înființarea »Foitei«.

Din România.

Biblioteca Academiei Române a fost vizitată în anul 1906 de 9461 cititori, cari au consultat 28.373 volume. Un număr de 110 cititori au împrumutat acasă 539 volume.

În sala de lucru a bibliotecii se află 1826 cărți, 13 reviste române și 130 străine.

Un număr de 966 cititori au consultat 3048 volume, 350 cititori, 51.665 documente și 320 cititori 1205 cărți vechi românești.

În cursul anului 1906 biblioteca academiei s'a sporit cu 4242 volume și broșuri, 2586 numere de reviste române și 1467 străine, 15 atlase și hărți, 132 stampe și portrete, 90 volume manuscrise, 6851 documente, 224 fotografii și 102 ziare.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Teatru la noi.

(Repertoriul nostru teatral).

De Horia Petra-Petrescu.

II.

Și numai chiar piesele acelea nu se joacă. Cetim din an în an rapoartele anuale ale »Soc. pentru crearea unui fond de teatru« și ne îngrozim de lipsa de controlă, cu care sunt alese piesele.

Cred că am găsi remediu bun în societatea de teatru. Mai anii trecuți s'a însărcinat comitetul să compună o listă a pieselor acomodabile referințelor noastre — un canon. Dorim din inimă să ne canonească cât mai curând. Se va putea discuta atunci mai pe larg valoarea pieselor recomandate.

Și ar mai avea canonul un rezultat escelent: n'ar mai exista orbecăiala de acum în alegerea pieselor. Am îndreptat gustul poporului.

Imi închipui, că dacă va apărea lista amintită se va forma o emulație nobilă între preoții no-

stri să recomande numai piese din cele amintite de forul competent într'ale teatrului nostru. Și nu vom mai da peste pleava din trecut. Nu se va reprezenta nici o piesă fără ca să nu se fi întrebat și să nu se fi primit lămuriri amănunțite din partea soc. de teatru. Asta va și fi misiunea soc. teatrului de aici înainte: o controlă asupra repertoriului nostru dramatic și darea unei directive sănătoase.

Dacă societatea de teatru nu face, cine să o facă?

Și închipuiți-vă ce mare folos real, cultural, ar rezulta din faptul acesta! Am fi o falangă conștie de scopurile ei.

Și încă o rugare. Nu ar putea cuprinde anuarul, în locul rapoartelor prea estinse câte odată, și material relativ la istoria teatrului — nu numai la noi — cum a fost până acum, ci și la alte cestiuni teatrale.

Planul recomandat de dl Chendi este escelent — evident. Îi dorim întrupare cât mai grabnică.

Nu s'ar putea tipări în fiecare anuar cel puțin câte o piesă teatrală — dacă nu originală, cel puțin o traducere îngrijită — ca anuarul să aducă foloase și mai reale pentru membrii? Firește, lucrările vor trebui remunerate după merit, căci nu-

mai așa se răsplătește osteneala traducătorului sau autorului într'u câțva.

Am cunoștință că dl Zaharie Bârsan plănuiește în viitor un turneu artistic cu piese teatrale originale. A apelat la unii din scriitorii noștri și a primit promisiuni. Cu promisiuni încă nu se isprăvește nimic. Dar să sperăm... Să n'avem noi nici un talent de scriitor dramatic?

Să nu fie nici o licărire de curent sănătos, adevărat, în șirurile noastre?

Să sperăm că cel puțin atunci, când vom avea piesele noastre teatrale mai de seamă, când vom vedea pe scenă oameni de-ai noștri, vorbind, gesticulând și gândind ca noi și nu ridicăți pe coturnul strein multora dintre noi, ne vom ști încălzii mai mult de Thalia română, căci de Terpsihore, de Euterpe și de Klio ne-am cam apropiat — nu-i vorbă, cu puțin cutremur, dar totuși. Și mai cu seamă Terpsihore este cea mai iubită muză la noi.

De ce nu le-am iubi și pe celelalte? Religia creștină ne oprește dela dragostea față de mai multe femei, cu muzele ne permite să ne împrietenim cât de mult.

Să fim deci turci în privința aceasta...

Lipsca I, 1907.

Înainte de dejun,
dacă beai un jumătate
de apă amară

Igmândi

alui Schmidthauer, în ordinu în decurs de 2-3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac intestine, și de sânge tot așa contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, gâbenare, umflarea ficatului și fierei, diabetă, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne. Comandă se pot face la Schmidthauer Lajos, farmacist în Komárom. Se capătă în fiecare farmacie mai bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticle mici 30 fill., mari; 50 să nu se confunde ea alta apă amară.

In nesiguranță.

— Raport telefonic din Camera ungară. —

Budapesta, 23 Ianuarie.

Cine să fi crezut că situația guvernului în aparență atât de tare, clădită pe temelii nezduduite, să se clatine așa de ușor. Căci criza este mai serioasă decât se crede. Ea nu izvorește dintr-o cauză de ordine personală. Nu-i vorba de afacerile pur personale ale ministrului de justiție Polónyi. Criza provine din chiar caracterul șubred și ne-trainic al coaliției. Ea este rezultatul rivalității și al geloziei care, deși latentă, bântuie necontentit, partidele coalizate, și anume partidul kossuthist de-o parte și partidele deakiste de altă parte.

Cauza de căpetenie a căderii sale — lucru ciudat — nu-i mormanul de murdării care s'a descoperit supt el, ci afacerea scrisoarei cu baroneasa Schönberger.

În conferința partidului kossuthist, Polónyi, a afirmat că comitetul diriguitor al coaliției și și contele Andrassy au avut cunoștință despre spionajul său la curtea împărătească. Andrassy a desmințit lucrul acesta în modul cel mai categoric.

— Dacă Polónyi a zis lucrul acesta, atunci el este un mincinos! Vorba aceasta gravă a produs o senzație enormă. Conflictul dintre Andrassy și Polónyi este conflictul partidului kossuthist și andrassyist și el va trebui să izbucnească odată altfel nu în forma aceasta pur personală. Ruptura produsă prin conflictul acesta se va încheia cumva, Polónyi va pleca, dar pacea și armonia dintre partide va urma să fie tot așa de dulce și de mișcătoare. Subt aspectul acesta, actualul guvern nu ne pare chemat să pregătească sufragiu universal (Doamne păzește!) ci întărirea și venirea iarăși la putere a unui partid deakist și scăderea partidului kossuthist la rolul de minoritate nevătămătoare.

Culoarele Dietei au fost azi pline de fețe îngrijorate. Nimeni nu știe ce poate aduce ziua de mâine și nesiguranța asta îndispune și enervează.

Numai deputatul Brediceanu, vecinic bine dispus și plin de umor, a fost o notă veselă. Azi a mai adus și întâmplarea un subiect de răs: notarul comisiei de verificare care a nimicit mandatul dela Bocșa al dlui Brediceanu, trimisese adică prin adjunctul său procesul verbal la Babó, prezidentul. Portierul nu l-a lăsat însă în palatul Dietei, ci hârtiile au fost duse de un servitor al parlamentului, Până să ajungă însă sus, nefe-ricitul servitor a uitat lucrurile și în loc să ducă scriptele la Babó, le-a dat d-lui Brediceanu, care a și făcut haz mare din treabă, arătându-le colegilor săi și zicându-i lui Babó (care aflase și el încurcătura și alerga după Brediceanu) că numai așa i-le dă dacă promite că nu-i vor nimici și al doilea mandat.

li da mâna să glumească, pentru că al doilea mandat — nu e atacat!

Președintele Juszt deschide ședința la orele 10.

Pe banca ministerială: Wekerle, Andrassy, Iossipovich, Darányi, și Zichy.

Dintre deputații naționali sunt de față: Coriolan Brediceanu, Aurel Vlad, Aurel Novac, Ioan Suci, și Stefan C. Pop.

La ordinea zilei bugetul ministerului finanțelor.

Referentul Hoitsy Pál face un amănunțit expozit.

Bernáth Béla: Trebuie micșorată darea pe vinuri, prin ceea ce se va ieftini vinul și se va reduce consumația rachiului. Se fac multe abuzuri la iepectarea impositului pe vinuri. Arată câte greutatea întâmpină din partea autorităților proprietarii cari vor să sădească vii pe pământurile păloage. Trebuie să se îlesnească sădirea de vii noi și să se ștergă impositul pe vinuri. (Contestări). Vinul este un izvor de venit important pentru țeară și acesta trebuie favorizat. Presintă următorul proiect de rezoluție:

— Să se îndrume ministrul de finanțe, ca fără amânare să presinte un proiect de lege pentru ștergerea impositului pe vinuri. (Contestări șgomotoase).

Bernáth termină discursul spunând că votează bugetul pentru că nu vrea să destrame coaliția. (Ilaritate).

Wekerle Sándor: Așa nu se poate munci. Poftim a veni în partid cu asta!

Lázár Pál, cere ca anul bugetar să nu coincidă cu anul calendaristic ci să înceapă în Martie.

Babó Mihály vorbește despre finanțele comitatelor.

Wekerle Sándor răspunde oratorilor. Reforma bugetului întâmpină greutatea. Imprumuturile vor fi luate de acolo de unde le vom găsi.

Vorbește împotriva desființării impositelor asupra vinului. Voi căuta să dăm impositule de consum pe mâna comunelor. Voi combate cu toate mijloacele vinurile falsificate. Vorbește pe larg despre măsurile pe cari are de gând să le ia pentru a ocroti pe viticultori, despre legătura dintre acestia și politica financiară generală. Stăruiește asupra reformei și măsurilor cerute la vămi, la producțiunea ferărilor. Cere votarea proiectului (Aplause).

Lázár Pál dă o mică lămurire.

Vorbesc încă raportorul **Hoitsy Pál** și **Bernáth Béla.** Acesta retrage proiectul său de moțiune asupra reformei dărilor de consum.

S'a trecut la discuția pe articole.

Bozóky Arpad a cerut să se dea pentru cinci orașe, reședințe de judecătoria, percepțorate de dare.

A vorbit după aceia **Vizy Ferencz** și s'a dat zece minute pauză.

După pauză au vorbit deputații **Bozóky, Éber** și **Samassa.**

Ministrul **Wekerle** le-a răspuns.

Celelalte articole au fost votate fără discuție.

Bugetul întreg a fost votat.

Președintele spune, că de aci înainte se vor închide ședințele la două ore, din cauză, că discuția bugetului este terminată.

Ministrul președinte **Wekerle** prezintă camerei proiectul de lege pe anul 1907.

La sfârșit a interpelat **Somogyi Aladár** în chestia mutării afacerilor de teatre dela ministerul de interne la ministerul cultelor.

Ministrul de culte **Apponyi** răspunde și camerei ia răspunsul la cunoștință.

Ședința s'a terminat la 2 ore.

Găderea lui Polónyi.

Parcă tot se manifestă câte odată și dreptatea pământeană. Cel puțin asupra lui Polónyi ea s'a răsunat pe deplin pentru toate câte acest personagiu politic are la răboj... Luni seara el triumfa încă, Marți s'a rostogolit din înălțimea poziției unde-l cocoșase îndrăzneala și norocul.

Polónyi poate adevărat fi considerat ca gonit din minister. Și când scriem aceste rânduri, demisia lui poate să fie un fapt îndeplinit. Nu este exclus să cadă cu el guvernul întreg. Prima troznitură la tot cazul s'a produs în baraca guvernamentală.

»Bud. Hirlap« îl parantează.

Organul lui Apponyi sub titlu »Criză de guvern« scrie un lung primarticol. Spune că Polónyi cade în urma unei greșeli comisă când a vrut să se apere. »S'a șters de colegii săi, vrând să se spele și să rămână curat«, — zice numitul ziar. »E — continuă — ca și când ar zice: am fost imoral, cu mine împreună au fost însă imorali și colegii din minister. Am făcut-o lată (chestia cu Roza Schönberger!), dar nici colegii mei nu sunt mai brezi! Pe aceștia nu-i escepționați.

«Dacă colegii lui cu vederi lumești mai delicate s'au simțit și până acum neplăcut în baia de nămol tulburat, întorsătura asta a trebuit să-i jignească. Ei l'ar fi dorit să-l vadă spălat curat pe Polónyi. Acesta însă se șterge de ei. Au trebuit să vadă, că împreună ei nu mai pot lucra.

«În merit — așa credem — chestia e decisă și nu mai suferă îndoială, în paguba lui Polónyi; nu mai rămâne de cât să se afle forma rezolvării definitive».

»Mlaștina maghiară...

Sub titlu de mai sus »Népszava« dela 23 c. scrie un articol de fond colosal de vehement »El începe astfel:

»Vermii fac înmormântare în mlaștina maghiară. S'a rupt drept în două decoarea mlaștinei: crinul încolțit în murdărie și desvoltat în lapoviță.

»E mare durerea în sânul coaliției. A căzut ministrul de justiție născut din »vigecc«-ul caselor de toleranță și din pezevenchiul codului penal, pe care grație prostituțiilor l-a ajutat în scaunul de catifea, ca aici să apere interesele sfinte ale maghiarismului și căminul familiar. A căzut ministrul bordelurilor și cu el s'a răsturnat cel mai tipic luptător al independenței maghiare. Viclean și mincinos; panamist și milionar, moralicește mort de mult, dar totdeauna învie; fără principii și de folosit la toate; demagog în for, dar lacheu în antișambră, — așa trebuie să fie bărbatul de stat care »din familie săracă, dar neașă maghiară« vrea s'ajungă ministru. Polónyi este tip, Polónyi este patriotul ridicat la pătrat, pe Polónyi îl plâng și-l înmormăntează.

După ce spune că cei mai mulți »patrioți« mari sunt ca Polónyi, și-l asvârle peste bord pe acesta numai să scape dâșii, încheie:

»Nu e joc de cuvinte când spunem: Nu Polónyi este vinovatul principal în mișelia ce a săvârșit. Nu este el vinovat dacă în țara noastră un agent al caselor de prostituție poate ajunge bărbat politic conducător. Nu Polónyi e de vină că prostituții au putut să ajute în șea pe mândri »eroi naționali«. Nu Polónyi e de vină că el azi ministru căzut din cauza ticăloșilor sale, trebuie să și cheltuiască în pace milionul strâns din »harisnyapénz« (expresia asta nu o traducem! Red.), până ce tovarășii cu cari »în lupta națională« s'a împărțit asupra prăzii rămân crini nevinovați.

»Nu Polónyi e de vină că politica maghiară este mlaștină fără fund, loc al putorii și îngrețșării. Nu Polónyi, nu numai Polónyi. El este numai floare a mlaștinei, produs al murdăriilor. Vinovatul adevărat este domnia (sistemul) căruia îi era bun și ministrul bordelurilor, numai să fie destul de reacționar. De vină sunt cei cu mîia de jugăre, al căror reprezentanți grofi îl vedeau bucurios între ei pe omul acesta capabil de toate.

Alta parentare.

Sub titlu »Adio, Polónyi« *Magyar Estilap* îl parentează în următorul chip:

Am putea zice că ne doare, că de ce a trebuit totuși s'o pătească și de ce trebuie să iasă din lumea aceasta încoloră a vieții publice. Viața doar acum e așa de monotonă, temnițele atât de largi, oamenii de o precauțiune atât de socotită. O adevărată raritate de muzeu, o rămășiță de romanticism a fost omul acesta între noi, care a purtat o luptă de guerilă atât de strajnică și atât de vicleană cu veghea dreptății. O, de ce a trebuit să dispară acest temerar vânător de contrabandă din pădurea paragrafilor.

Oamenii sunt ingrați; da, în grad suprem ingrați. Au uitat umorul divin, care s'a născut în jurul acestui om când predica curățenia vieții publice, când sbiciuia fără milă, pe alții, când vărsa mari boabe de lacrimi, ca în dosul acestor lacrimi să poată sta cu atât mai bine la pândă. Căpitanul din Köpenik a fost închis, Strassnoff osândit și Polónyi a trebuit să plece... Oamenilor le place umorul, dar într'adevăr nu-l știu răsplăti.

Criza în guvern.

— Prin telefon. —

Budapesta, 23 Ianuarie, orele 10 seara. Presa semioficioasă a căutat să atenueze, arătând că nu e nici un conflict între Polónyi și colegii sei. Azi însă e cert, că atât grupa 48-istă, în frunte cu contele Károlyi István, Zichy Vladimir etc, cât și partidul

constituțional și poporal au fost de părere că Polónyi numai la judecătoria se poate spăla de acuzele ce s'au ridicat împotriva lui.

M. Sa a cerut raport amănunțit despre situație. Eri după amiază și primit în audiență pe ministrul conte Zichy. Acesta, după știrile sosite din Viena, a spus M. Sale că Polónyi ține morțiș la portofoliul său, nu vrea să plece, ceea-ce *probabil va provoca demisia întregului guvern, ca astfel Wekerle să formeze un guvern fără Polónyi*. Zichy a telefonat îndată la Budapesta rezultatul audienței sale la rege și deaceia primul-ministrul nu s'a mai dus la Viena, ci va pleca numai mâine, ducând cu sine decizia consiliului de ministri ținut azi.

Se susține că M. Sa și-a exprimat dorința ca întreaga afacere să se rezolve fără a se descompune guvernul și coaliția, ci să fie *înlăturat numai Polónyi*.

In conferința din urmă a partidului kossuthist când Polónyi a zis că și colegii săi din comitetul coaliției știau despre legăturile sale (cu Schönberger Roza) dela Viena, Apponyi l'a întrerupt, zicând: »Am știut, dar n'am aprobat«. Vine acum Thaly și spune că cei din comitetul coaliției n'au știut că Polónyi are legături cu ovreica Roza, Polónyi nici odată n'a spus *cu ce fel de femei întreține legături*.

Wallenstein Roza de altfel era de mult în supărare cu Polónyi din cauză că *a înșelat-o: nu i-a dat cele 50.000 cât i-se promisesse pentru serviciile sale de spionajiu la Curte, măcar că Polónyi a ridicat această sumă dela comitetul coaliției*.

Mare senzație în afacerea Polónyi. Un eveniment neașteptat și surprinzător.

— Știri telefonice sosite la 11 ore noaptea. —

Astăzi seara s'a ținut un conziliu ministerial a cabinetului întreg. Rezultatul conziliului este următorul: **Guvernul a hotărât ca Polónyi să rămâie. Mai ales Wekerle și Kossuth țin mult ca Polónyi să nu părăsească cabinetul. Afacerea cu Lengyel se va aplană pe cale judecătorească. Polónyi îl va da pe Lengyel în judecată. Astfel dorința lui Andrassy, ca afacerea întreagă să se aplaneze înaintea judecătoriei, se va realiza și Andrassy încă va rămâne în cabinet.**

In chestia crizei au fost convenționale între Zichy și Kossuth de o parte și între Zichy și Andrassy de altă parte. După hotărârea conziliului, Wekerle nu mai pleacă la Viena, ci contele Zichy va pleca acolo azi sau mâine, pentru a face cunoscută M. Sale hotărârea conziliului de ministrii.

Lengyel continuă acuzele.

In ziarul »A Nap« Lengyel Zoltán publică textul autentic al unei scrisori adresată proprietăreii unui stabiliment de femei, prin care Polónyi îi face acesteia cunoscut, că i-a obținut concesiune și-o invită să aducă suma făgăduită. Este vorba de o afacere foarte murdară, care compromite și mai mult pe ministrul de justiție.

După hotărârea consiliului de ministrii, rămânând Polónyi în fotoliul ministerial, Ungaria va avea un ministru al justiției pătat cu astfel de murdării.

Afaceri culturale.

In jurul unei reviste.

E vorba de »Revista Teologică« apărută de curând la Sibiu.

Ideia unei atari reviste preocupase, deja mai nainte cu câteva generații academice, pe niște, tineri atunci, azi bărbați de poziție în sinul bisericii noastre române ortodoxe de dincoaci. Dar întruparea acestei a fost rezervată zilelor de acum s'o vadă, azi adevărat, când, se vede, sunt mai prielnice și referințele susținerii ei, atât în privința contingentului cetitorilor, cât și în ceea ce celor grupați în jurul ei și *angajați* nu numai cu condeiul, ci și cu mijloace *materiale*.

Ating aceasta numai pentru a ne înțelege, că stăruințele, din cari a rezultat înființarea numitei reviste, sunt izvorite din convingerea, proprie omului ce are în vedere întruparea unui ideal: *de a ridica nivelul cultural al clerului parochial și prin aceasta să ne întărim instituțiunile bisericesti-culturale de o parte, iar de alta, ca și masa mare a bisericii, credincioșii, încă să se înfrupteze și mai mult de roadele unei munci tot mai intenzive a unei apostolii conștiente de firea și de rostul său sacramental și cultural* — cum se zice în programul acelei reviste.

E acesta un program, asupra importanței căruia numai încapă îndoială, și-l va iscăli tot omul deprins a înțelege viitorul bisericii și neamului românesc prin prisma trecutului, de popor conservat posterității tocmai prin biserică, chiar și așa cum a fost ea pe vremuri.

In deosebi însă e de remarcat și momentul, că între actualele referințe ale românilor de dincoaci, când suntem aproape striviți politicește, iar așezămintele proprii de cultură ne sunt relative tinere, e o necesitate ca și biserică și bisericani, încă să-și ia partea cuvenită în munca culturală a neamului, cu atât mai vădit, cu cât însăși biserică în general încă are un rol cultural prin misiune, iar la noi, în special, biserică, fiind națională, își are încontestabil și rostul apostolice culturale *în direcție națională*.

Și, credem, acest adevăr încă-l va recunoaște tot sufletul înțelegător și doritor de înaintarea culturală a noastră.

Cam aceste au fost rezoanele, ce au determinat apariția numitei reviste, dar mai pe sus de toate simțitele trebuințe zilnice, de a pune în mâna clerului parochial o revistă, care să-i deie nu numai cunoștințe de carte teologică, ci și câte un îndreptar pe terenul atât de vastei vieți bisericesti.

Astăzi toate branșele își au organele sale de publicitate; și era o curată ironie, că așa ceva îi lipsia tocmai clerului bisericii noastre, care, în virtutea misiunii sale, trăește izolat, până prin cele din urmă văi și munți, și are să străbată până la adâncimea sufletului poporului — în scaunul mărturisirii ca și la toate celelalte prilejuri pastorale — pentru a-i determina întreg modul de gândire și acțiune, în viața privată cât și în cea obștească.

A fost deci un fericit gând, scoaterea aceste reviste, nu într'atâta pentru că doar munca, ce se va desfășura sub steagul acestei reviste, nu ar fi putut încapă tot așa de bine, poate, în încăpătoarele și ospitalierele coloane ale celor trei organe de publicitate, bisericesti, ce le avem; ci mai vădit pentru aceea, ca prin o muncă *unitară, concentrată*, aranjată câte cu puțință

după un plan în vederea realizării aceleiași scop comun, să se înfrățescă forțele de muncă intelectuală din întreaga provincie mitropolitană, în numele a celei tari convingeri, că în zilele de azi și în cele viitoare pârgia ori-cărei isbânde *e asociația puterilor* pe toată linia, deci și în biserică. »Revista Teologică« are și această menire și a și atras în jurul său mai de aproape, încă de pe când era numai idee, o pleiadă de bărbați *din întreaga provincie mitropolitană*, dintre cari unii sunt deja de ani dearândul în serviciul bine apreciat a bisericii, iar cealaltă samă din ei sunt — ai viitorului. Și vedem, în singură această concentrare sau înfrățire sub steagul muncii împreună, un semn de bun augur pentru viitor, chiar și dacă Revista, în primul an al vieții, nu ar putea realiza foloase mai simțite — cari nici nu pot a se realiza ca peste noapte — într'un agru, care reclamă o muncă atât de stăruitoare, cum e și tinera noastră viață bisericască ca viață autonomă și pur românească.

Iată deci pentru-ce ne bucurăm din inimă de apariția »Revistei Teologice« și o recomandăm cu căldură cetitorilor noștri preoți și bisericani, cu atât mai vădit, fiindcă, deducând din angajamentele *morale și materiale*, luate asupra-și de cei douăzeci și unu de membri așa ziși ai comitetului de redacțiune, suntem îndreptățiți a crede, că singurul impuls, ce a dat naștere acestei întreprinderi, a fost dorul de a-și închină unul și fieștecare inima și condeiul pe altarul înaintării noastre culturale bisericesti, fără altă răsplată, decât a conștiinței împăcate de a-și fi făcut datoria.

Deci, înainte!

C.

Reprezentațiuni declamatorice-teatrale în Bârgău. Marți a doua zi de Crăciun a fost în Borgo-Suseni o seară foarte plăcută, predându-se în sala școlii (anume întocmită pentru reprezentații teatrale, având bină stabilă) reprezentațiune teatrală.

Programul a fost executat precis, debutanții au dovedit dibăcia și zelul instructorilor lor, preotului local Eliseu Dan și învățătorului Eugen Tănăsă, și cari în preajma sărbătorilor Crăciunului nu au sfat — precum la noi s'au obicinuit — cu mâinile în sân, ci necruțând timpul (deși ambii nu se prea pot lăuda cu timp liber), au pregătit inteligenței din Bârgău o întâlnire drăguță, iar poporului o petrecere cinstită, deșteptând în el simțul și dragostea față de cele bune și frumoase. In genere se poate zice, că reprezentațiunea a avut succes și moral și material. (*»Rev. Bistriței«*.)

Dela frați.

Din Basarabia. Pe la jumătatea lui Ianuarie 1907 va apare în Chișineu sub direcția dlor Ion Petrillo și Alexis Nour zilnica gazetă a românilor din Basarabia: »Viața Basarabiei«, organ cultural și independent în două ediții:

I. Universală, pentru marele public inteligent al românimeii.

II. Populară, tipărită cu literele chirilice (rusești) și care va avea o conținere prefăcută din ediția I în mod mai accesibil pentru țărani basarabeni.

Formatul ordinar de gazetă.

Fiind ziar perfect informat de starea lucrurilor din Rusia și de vederile politice rusești asupra chestiei basarabene, »Viața Basarabiei« se va purta conform cu împrejurările actuale cu deosebită băgare de seamă și nu va urmări de cât exclusiv folosul cert al scumpei noastre țări, servind în general intereselor delicate ale culturai naționale românești și luptând în special pentru ridicarea social-economică, pentru progresul intelectual și moral al românilor din Basarabia.

Din străinătate.

Nasi a fost din nou ales. Se anunță din Roma, că *Nasi* ministrul fugit și pus sub acuză a fost zilele trecute din nou ales de deputat în Trapani. El a întrunit 3527 voturi, contracandidatul a primit numai 14 voturi.

Teroarea în Rusia. Cazan. În guvernământ a izbucnit revoluția. Țăranii s'au resculat cu mic cu mare; speranțele că guvernul le va ajuta în foametea, care îi seceră, au rămas zadarnice. Populația muritoare de foame, a recurs la mijloc spre a-și putea găsi salvarea. Ea a devastat toate magazinele.

Lodz. Un preot refuzând să officieze serviciul binecuvântării pentru cadavrele a doi lucrători uciși în timpul unei greve, socialiștii au devastat biserica.

S'au tras focuri de revolver în biserică. Au fost opt uciși și trei răniți.

Guvernatorul general al provinciilor balactice a cerut guvernului acordarea de noi credite.

Execuțiile făcute până în prezent, în urma condamnărilor consiliului de război, au epuizat toate fondurile.

Fiind de executat încă un număr destul de mare de condamnați, guvernatorul a cerut acordarea de urgență a creditelor cerute.

Alegerile pentru Dumă. Până în prezent s'au publicat 171 de liste pentru alegerile din diferite orașe ale țării. Cea mai mare parte însă n'au speranță de reușită, întru cât partidele opoziționiste sunt foarte bine organizate. Guvernul își dă toată silința pentru a putea câpăta majoritatea.

ABONENȚII

ziarului nostru, cari n'au achitat încă prețul de abonament, sunt rugați a grăbi cu trimiterea sumei ce datorează.

Abonament pe an 24 Cor.
pe 1/2 an 12 „
pe 3 luni 6 „

NOUȚĂȚI.

A R A D, 24 Ianuarie 1907.

Vremea

Toată ziua a fost pretutindeni îngheț neînterupt. Barometrul s'a urcat la 14 R. Frig mare se vestește în țara întreagă.

— **Știri personale.** Deputatul național *Vaslie Damian* a petrecut ieri în Arad. — Dl *Isidor Ieșan* din Serajevo a plecat ieri din Arad, unde a stat trei zile.

— **Ajutorul de stat al gimnaziilor săsești.** »Agenția tel. ung.« anunță: Toate gimnaziile săsești din Ardeal, cu excepția celui din Sighișoara, la provocarea ministrului de culte au hotărât, să primească ajutorul de stat ce li-s'a oferit. Declarațiunea de învoire au trimis-o Conzistorului din Sibiu, care însă a denegat aprobarea, pe motivul că dânsul nu vrea să ia răspunderea acestui pas. Afacerea va fi supusă deliberării adunării generale a bisericii evanghelice săsești.

— **Omorul din Mehala.** Cititorii nostri își vor aduce aminte de îngrozitorul omor, dintr'o seară de toamnă în Mehala, acărui victimă a căzut nenorocitul *Dimitrie Julan*, care se ntorcea dela expoziția din București, unde a luat parte cu grupa aradană. Sosind în Timișoara, pe drumul ce duce dela gară la Mehala, a fost ucis de un glonț de revolver, seara la 9 oare, când dru-

mul de obicei este frecventat de oameni. Tălharul a dispărut în noapte. D'atunci jandarmeria caută zadarnic pe ucigaș. Nici o urmă, nici un indiciu. Ni-se comunică acum mai nou, că poli-a început într'o altă direcție urmărirea. Zilele acestea a fost în Mehala cumnatul lui *Dimitrie Julan* din București, care găzduise pe *Julan* și umblând pe la diferite autorități, a dat nouă fire pentru continuarea cercetării. El a spus, că *Julan* i-a vorbit lui despre dușmanii lui de acasă, i-a numit pe aceștia cu numele și așa se poate bănuși cui i-a stat în interes să-l omoară pe nenorocitul om. Aceasta bănuială, natural este de caracter foarte subiectiv, dar autoritățile au pornit acum și în aceasta direcție cercetarea.

— **Viscole mari pe Adriatică.** Se anunță din Fiume, că autoritățile maritime au primit rapoarte despre viscole mari pe marea Adriatică. Viscolul s'a resimțit și în Quarnero, marea fiind foarte răzvrătită. În urma acestor viscole vapoarele mai mici abea pot comunica. Vapoarele mari încă sosesc cu întârzieri. »Caronia« va sosi azi la Fiume.

— **»Neamul Românesc«,** publicație politică de Nic. Iorga. Anul I (53 numere) broșat se află de vânzare la dl *Sever Bocu* redactorul »Tribunei« (Arad). Cine voește să-și îmbogățească biblioteca cu o carte valoroasă și de mare preț, să grăbească să cumpere această publicație, cu un preț bagatel de 6 cor. (în loc de 7 și 50), Spuneam acesta cu atât mai ales, că exemplarele se epuizează iute.

— **In cestiunea clopotelor catedralei din Sibiu.** Primim următoarele cuvinte lămuritoare: În polemia dintre dl dr. A. Marienescu și dl N. Ivan asesor consistorial a fost atinsă și cestiunea tonurilor ce dau clopotele catedralei din Sibiu.

De oarece însă nici din dovezile aduse de dl Marienescu, nici din »opiniile« publicate de dl Ivan nu reese adevărul în privința tonurilor clopotelor catedralei, pentruca publicul să fie deplin orientat, subscrișul îmi iau voe a constata următoarele:

1. Clopotele catedralei noastre în ordinea mărimii lor, dau tonurile: *D-f-a-d*, așadară acordul *D-moale*. Aceasta am amintit-o și în cartea mea »Dicționar de muzică« la articolul *Clopot*, care am publicat-o în anul 1905.

2. Tonul fiecărui clopot e curat, timbrul însă nu e la toate egal. Mai sonor e tonul clopotului al 2-lea, ce dă tonul *f*. — *T. Popovici*, prof. de muzică la seminar.

— **Cutremurul din Iamaica.** Flota amiralului *Davis* a părăsit Kingston în urma unei scrisori a guvernatorului, cerând amiralului să-și recheme mărinarii din oraș de oare-ce este în măsură a da el însuși ajutoarele voite populațiunii și nu poate permite de cât debarcarea desarmată a americanilor, cari ar voi să protegă consulatul.

Amiralul *Davis* a declarat că plecarea imediată a vaselor sale era singura atitudine corectă, ce se putea lua pentru demnitatea Statelor-Unite.

— **Foc.** În două sate, la doi români, eri a pusit focul. Proprietarului *Timoteu Albu* din Ghilad i-s'a prins magazinul cu grâu. Focul abea a putut fi localizat. Daunele se ridică la 5000 cor. Grâul a fost asigurat. Cauza e necunoscută.

Cazul al doilea s'a întâmplat în Chișoda, comitatul Timiș. Lui *Vichentie Pascu* i-s'a întâmplat asemenea nenorocire. I-a ars grâul. Focul s'a iscat din nebagărea de samă a păstorilor *Sosim* și *Pavel Balai*, cărora fiindu-le frig, au făcut foc aproape de locul, unde era grâul. Pagubele se urcă la 1500 cor. Grâul n'a fost asigurat.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxela cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1-20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chimic a lui *Vilmos B. Debreczen*.

— **Nu-i nimeni bolnav, dacă întrebuințează balzamalul regesc** renumit al farmacistului *Grosz*

Nagy Ferencz din Debreczen, ce vindecă pe oricine de dureri de cap, podagră, dureri de dinți și de șele.

— **Săpun de vioarea de Parma.** Sub aceasta numire de câți-va ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioarele? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem câpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare să nu întrebuințeze acest săpun, numai ca să-i tindă mână de ajutor pregătitului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil. 3 bucăți 2 cor. 20 fil. Pregătește: *Szabó Béla* fabricant de săpun de toaletă. *Miskolcz*. Se poate câpăta în Arad în drugheria lui *Vojtek* și *Weisz*, Lugoș în farmacia lui *Fischer János*, Timișoara în prăvălia lui *Wisemayr Ferencz*.

— **Nu mor porcii** nici nu se îmbolnăvesc dacă se întrebuințează pravul pregătit de farmacistul *Kun István* din Hajduszovat. De aceea se nu pregete nime a cumpăra acest prav. Mai pe larg între inserate.

— **Apa amară „Igmândi“** alui *Schmidthauer* e foarte bine să se găsească în fie-care casă, ca la caz de nevoie folosind din ea câte jumătate de pocal, delătură definitiv ori-ce boală de stomac și astfel împiedecă răspândirea boalei în organizația corpului. Aceasta apă nu numai te mântuie de boală, dar dezvoltă pofta de mâncare.

„Pipăruș“,

revista umoristică care apare în tipografia noastră redactată de cele mai bune condeie, în numărul ce va apare în săptămâna viitoare va aduce un material care va face senzație.

Numărul 2 se va trimite însă numai celor cari vor grăbi cu plata abonamentului ori îl vor fi cerut anume. Sunt deci invitați toți ceice doresc să-l aibă, să binevoiască a trimite abonamentul, 6 cor., pe un an ori 3 coroane pe jum. an.

Afaceri bisericesti și școlare.

Ajutorarea preoților gr-cat. Pentru ajutorarea preoților din arhidieceza gr-cat. s'a împărțit pe anul 1906 din subsidiul erarial suma de 231.665, cu 9 mii mai puțin ca în anul trecut. Sunt unii, cari au câpătat 1200 coroane iar alții 35 cor.

Concursul pentru parohia *Pilul-mare* publicat acum a doua oară în »Biserica și Școala« este modificat în senzul, că la acel post nu pot reflecta decât teologi cu pregătire pentru clasă primă. În rândul trecut se dase voie și celor de clasă a II-a.

Dela judecătorii și tribunale.

Următoarele vor arăta politica de prigonire a naționalităților din partea actualului guvern:

1. Judele cercual din *Namesto* a confiscat ziarul slovac »Orava« pentrucă a lăudat pe martirii slovaci, iar procurorul i-a intentat 3 procese;

2. S'a confiscat de asemeni ziarul »*Ludove Noviny*« din *Sacolța*, cărui de asemeni i-s'au intentat 3 procese;

3. Tot 3 procese i-s'au intentat ziarului slovac »*Slovensky Tizdenik*« din *Budapesta*.

4. Procuratura din *Pressburg* a dat în judecată pe 7 Slovaci din *Malatca* pentrucă la alegeri ar fi agitat contra autorităților.

Trei luni pentru o viață de om. Deputatul dietal *Hencz Károly*, se știe că a duetat cu contele *Keglevich Sándor*, pentru ofenze ce și-au spus reciproc într'una din ședințele Camerii. Contele *Keglevich* a rămas mort pe teren. Tribunalul l'a osândit pe *Hencz* pentru delict de duel la 6 luni temniță de stat. Tabla regească a redus ieri aceasta osândă la 3 luni, pe motivul că *Hencz* a făcut din partea sa totul pentru a se aplană diferendul pe cale pacinică și pentrucă condițiile severe au fost solicitate de adversar. Sentința e validă. Va să zică, trei luni, — pentru o viață de om!

Viața socială.

D'ale meseriașilor.

Sas-Sebeș, 15 Ianuarie.

În preseara de anul nou 13 Ianuarie n. 1907, Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș și jur »Andreiana« a aranjat o petrecere cu joc și tombolă.

Nu cu puțin regret a trebuit să constatăm și de astădată marea indiferență din partea inteligenței. Ca cineva care cunoaște Sebeșul să-și facă o idee despre aceasta, cred că e de ajuns să spun că dintre inteligență n'a luat parte numai două familii din loc și din jur și vr'o câteva persoane singuratice. Și apoi se întreabă mulți, că pentru ce meseriașul român e atât de înăpoiat în cultură și nu poate înainta?

Știm cu toții că noi românii n'am ajuns încă așa departe, pentru că să vedem aplicați la meserii copii cu școală, prin urmare din școli nu ne putem câștiga cultură socială de lipsă, ar urma deci ca mai târziu să ne câștigăm oareșicare cunoștință de lume, aceasta însă s'ar putea numai atunci, când oamenii cu carte, inteligenți, ar veni între noi cât de des, să ne spună vorbe înțelepte și să ne dea povețe bune.

Ce ne descurajază mai mult este, că dacă facem ceva și nu e bine ne critică și râd de noi, în loc ca să ne stea într'ajutor la toate ocaziunile, să ne învețe cum să facem cutare sau cutare lucru, să ne încurajeze chiar dacă nu ne-a reușit ceva așa după-cum ar fi trebuit.

Ear o altă persoană când a trebuit să meargă la joc (la câdril) de mână cu o persoană care nu era de rangul ei, mai bine s'a retras din joc de cât ca delicata-i mână să vină și numai câte-va clipe în atingere cu acea a unei mâni gloduroase de muncitor. În asemenea împrejurări apoi să înțelege că vom mai sta mult pe treapta pe care ne aflăm acum.

Și dacă cu toate acestea a ajuns Reuniunea noastră la starea de astăzi de care putem fi mândrii, putem mulțumi numai unei singure persoane și aceasta este actualul președinte, dl E. Tatar, carele a făcut mult pentru Reuniune. Pe noi însă ne îmbucură aceea, când vedem că cineva să interesează de soarta noastră, și îl aduce în mijlocul nostru numai dragostea adevărată și dorul de a ne vedea puși pe o treaptă mai înaltă în societate, dar când vedem că cineva vine între noi nu din iubire nici nu din indemn propriu, atunci ne este și mai mare desamăgirea.

Sperăm însă că cu începerea anului nou se vor schimba lucrurile mai spre bine, pentru că dacă relațiunile care sunt astăzi în Sebeș atât între clasa de sus cât și între clasa de mijloc vor rămâne și pe viitor atât de încordate ca de prezent, atunci bucuria va fi numai a străinilor și nu a noastră.

Privim de un bun augur succesul ce l'a dat la petrecere d-na Elena Isac și d-ra Hortenia Medean prin aranjarea unui buffet.

Tot asemenea mulțumim d-lor M. Florea pentru vânzarea cărților postale și T. Vințian pentru vânzarea obiectelor de tombolă. Fără de buffet și tombolă am fi avut un deficit de câteva coroane.

Economie.

Reducerea discountului german. Banca imperială germană a redus discountul la escompt la 6%, la lombard la 7%. Impuls la aceasta a dat exemplul băncii de emisiune engleză.

„**Industria**“, banca industrială-economică, societate pe acții în Deva precum ni-se scrie cu bilanțul deja gata, aprobat de direcțiune și comitetul de supraveghiere în ședința comună din 9 Ianuarie c. n. Revirimentul total brut face cor. 1.355.995.22 în l-ul an de gestiune. Venitul curat face 3937 cor. 13 fil., care se împarte — amăsurat propunerii direcțiunii și a comitetului de supraveghere — astfel:

a) 5% interese domnilor acționari, după capitalul plătit la deosebite termene calculat, ceea-ce face suma de 1797 cor. 30 fil.;

b) 2000 coroane — adică aproape 50%, jumătate din venitul curat — să se dea la fondul de rezervă al anului 1906 de 364 cor. 53 fil.;

c) 100 cor. fondului de siguranță;

d) 37 cor 13 fil., fondului special de rezervă prevăzut în § 46 litera m) din statute.

Suma acestor fonduri de rezervă face la 1 Ian. 1907, sub rezerva de a fi aprobate de adunarea generală din 20 Februarie 1907, în total: 2137 cor. 13 fil., iar cu fondul de rezervă din 1906 fondurile de rezervă fac 2501 cor. 66 fil.

Directorul August A. Nicoara, care a inițiat institutul și servit un an și jumătate gratis, a abzis de tantiema statatură de 6%, asemenea a urmat și direcțiunea cu comitetul de supraveghiere, la energica intreprindere a dlui prezident, Vasile Domșa, protopresbiter în Orăștie.

Spesele de fondare au fost relativ mari 3535 cor. 32 fil., mobiliarul 1364 cor. 13 fil. Conziderând că institutul a avut a se lupta cu concurența a 4 institute vechi locali și câteva din apropiere și mai vartos cu răutatea deosebitelor clicuțe, cari își tem terenul de sub picioare, rezultatul anului 1 de gestiune e relativ prea mulțumitor. Industria a întrecut 3 institute vechi din Deva cu sporul ce l-au avut ele în primul an de gestiune al lor. În Martie a. c. se va pune în lucrare asigurația de vite, ceea ce va face mult bine poporului și va da un nou avânt material și moral institutului. Noul contabil, V. Nicolae Olariu, a introdus o contabilitate practică, model, dovedind o pricepere și un zel extraordinar. Pentru a încuraja acest talent tinăr, și al devota și mai mult institutului, directorul general a abzis din direcțiune și i-a cedat locul său, ca membru în direcțiune cu 10 acții. Amăsurat § 12 »Industria« are în vedere scopul: b) »a încuraja talente spre orice lucrare inteligentă practică«.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Raport telefonic al »Tribunei«. —

Budapesta, 24 Ianuarie 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kg.)	7.44—7.45
Secară pe Aprilie 1907	6.75—6.76
Orz pe 1907	7.39—7.40
Cucuruz pe Maiu 1907	5.12—5.13
Grâu pe Octomb. 1907	7.78—7.79

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	7.46—7.47
Secară pe Aprilie 1907	6.79—6.89
Ovăs pe Aprilie 1907	7.40—7.41
Cucuruz pe 1907	5.13—5.14
Grâu pe Octomb. 1907	7.79—7.80

II. Producte.

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Unsoare de porc	143—144—
Slănină	110—111—
Prune uscate de Bosnia 26.50	26.50—17.50
Pezmet de prune	42—43—

III. Târgul de porci Kőbánya.

(Raportul halei comerciale din Budapesta—Kőbánya)

Prețuri de porci grași : Porci ungari de prima calitate : Bătrâni, grei (părechea peste 400 kilg.) — fil. Tineri, grei (părechea peste 320 kilg.) 126 — 127 fil. Tineri mijleci (părechea 250 — 320 kilg.) 128 — 129 fil. Tineri, ușori (părechea până la 250 kilg.) 128 — 129 fil.

Piața din Arad.

Cursul spiritului.

Spirit rafinat en gros	158
„ „ „ detail	160
Spirit brut en gros	156
„ „ „ detail	158
Lături uscate per kilg.	15

Bursa de bucate din Timișoara.

Timișoara 24 Ianuarie.

Grâu 75 kil. 6.25—6.30, 76 kil. 6.35—6.40, 77 kil. 6.25—6.50, 78 kil. 6.55—6.65. Grâu (marfă mercantilă) 75—76 kil. 6.25—6.30. Secară 5.60—5.70. Orz 5.60—5.70. Ovăs 6.40—6.50. Cucuruz 4.30—4.35.

Mulțumită publică.

Tuturor celor ce m-au condolat, în persoană și în scris, pentru ireparabila pierdere ce am îndurat-o priu trecerea la cele vecinice a neuitatului și scumpului meu soțiu dr. Eugen Porea, medic cercual și balnear în Basna, le exprim și pe aceasta cale sincerile mele mulțumite.

Câmpeni, 16 Ianuarie 1907.

Domnica dr. Porea, m. p.

BIBLIOGRAFIE.

În zilele friguroase de iarnă, pe când afară e ger, iar în casă dogorește căldura dulce a sobei, ce e mai plăcut de cât ca, adunându-ne în jurul mesei, să ne desfătăm spiritul citind cărți interesante de literatură, cari ne grăesc sufletului și minții? Una din aceste cărți, menită să fie citită cu drag la gura sobei, acum pe această vreme geroasă e și Clipe trăite, Schițe și Novele de A. Nora, apărut în editura »Bibliotecei pentru toți« sub No., 256 având în vedere prețul ei minim de 30 bani, și-o poate procura punga cea mai modestă.

Se află de vânzare la toate librăriile din țară, comanda mai mari se fac la librăria editoare Leon Alcalay, București.

A apărut: »Luceafărul« Nr. 1, 1907 cu următorul Cuprins: Octavian Goga. Priveghitori și ciocârlii (poezie). A. Ciura. Aduceri aminte. I. Borgia. Ifigenia în Taurida (Act. II, Sc. 1). H. P. Petrescu. Barcarola (schiță). G. Murnu. Iliada (din cântul VI). Trad. G. Bogdan-Duică. Scrisori din București (VI). Dări de seamă de I. B. și Dr. I. Lupaș. Cronica. Ilustrațiuni: O. Spaethe, Dor timpuriu; Flăcău din Turdaș; Mireasă din Sereca; Bujdeauca lui Creangă din Țicău; Ector își ia rămas bun dela soția sa, de Preller; Darul Austriei Regelui Carol; O laie de țigani.

Poșta Administrației.

»Toșa«. Foaia »Pipăruș« nu se scoate în editura »Tribunei prin urmare, trebuie plătit separat. Urcarea abonamentului »Tribunei« s'a făcut din cauză că se scoate de 6-ori la săptămână. Calendare pentru toți românii se poate căpăta la Petru Simtion, librar Arad.

Redactor responsabil Sever Bocu.
Editor-proprietar George Nichin.

Concurs

»VICTORIA« institut de credit și economii în Arad, publică concurs pentru ocuparea posturilor de doi practicanți cu termenul de 15 Februarie n. a. c.

Reflecții au să dovedească prin oferte scrise cu mâna proprie, că sunt absolvenți a vre-unei școli comerciale, și că posed pe deplin limba română și maghiară. Preferință au aceia, cari posed în vorbire și scriere și limba germană.

Noi aleșii după serviciul de un an de probă vor fi denumiți de funcționari cu salariu, bani de cvartir, tantiemă și dreptul de penzie în senzul regulamentului institutului.

Posturile sunt de a se ocupa imediat după alegere.

Retribuțiunea anuală pe anul de probă a unui practicant e de 960 cor.

Direcțiunea.

Anunț de vânzare.

În comuna românească Socodor în loc principal, se află de vânzare o prăvălie cu birt. Totodată se vinde și casa unde e prăvălia. Informațiuni mai de aproape dă administrația »Tribunei«.

Cuie frig

se încălzească cu

cărbune de cărămidă prusacă

care se capătă numai în ferăria

BERTA TESTVÉREK

ARAD

Piața Andrassy nr. 3.

— Telefon 886. —

Tot acolo unicul magazin de grav argintin »VENUS« pentru lustruirea sobelor.

— Mare magazin de patini. —

„Laborat ore Cosmetque Matilde“

Contra catharelor cele mai invechite a le **ofticeii,**

mai folositor e decât ori și ce altele sirupul de brad Castillio. Alină tusa, încetează asudările de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scurparea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. In casuri de tot grave și pilulele „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

47 Kigr. cântărea di Dr. Gera Attila din Voloșanka, care din tuberculoasă s'a vindecat prin sirupul de brad Castillio și de sirupul Hypophosphat

s'a Ingrășat de 120 Kigr.

Pentru anemici, femei în galbina re, pe cari li doare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent li doare capul slabilor, cari doresc că se ingrăse și întărească, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui. Iată câteva:

On. Dn Kun István in Hajduszovát. Sirupul de brad Castillio al Dtaie a folosit foarte ficei mele bolnavă de consumțiune, rog cu reintoarcerea poștei încă două sticle. Nandrassy D. Mihály, preot, com. Gömör, Restér, u.p. Ochtina.

On. Die! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dta sirupul Hypophosphat, recunosc că și în cenusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștită medicamentele Dvoastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omeniei etc. Alexandru Gera, preot gr-or., conducătorul domeniului episc. Beius.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumenă să-ți delatură pistrui, petele de ficat, so întrebuințați

CREMA-ALIFIA-**MATILD** 1 coroană.
SAPUNUL **MATILD** 1 cor. 60 f.
PUDRA **MATILD** 80 fileri.
1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimit!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuințează după îndrumările prescise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrise nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru ficcare porc mort, dacă întrebuințând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă la farmacistul **KUN ISTVÁN**

laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta) **HAJDUSZOVÁT 3a** (lângă Debreczen).

1529|1907. végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében az aradi kir. törvényszék 1906. évi 17187., 19182., 19189., 19190. számú elrendelő és az aradi kir. járásbírósnak 1906. V. 2927/5. sz. kiküldő végzése folytán „Victoria“ tak. és hitelszövetkezet, az „Első szászrégeni tutajker. társulat főkjá“ aradi bejegyzett czég, dr. Nagy Sándor és Rossi & Pellegrini jelentkező végrehajtók javára, Tenczlinger Károly és neje szül. Barcza Mária aradi lakosok ellen 150 K, 10000 K, 35 K, 1030 K, 1400 K, 250 K, 76 K 80 f és 169 K 90 f tőke és jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával az 1906. V. 1917. a. kielégítési végr. jzökvben bíróilag le- és felülfoglalt és 1209 K-ra becsült szobabutor és egyéb tárgyából álló ingók a még fizetetlen összeg kielégítésére a helyszinén vagyis Aradon, Kapa-utca 12. szám alatt **1907 január hó 25. napjának d. u. 3 órájára** kitűzött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett becsáron alól is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingókat mások is le- és felülfoglalták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendel-tetik.

Kelt Aradon, 1907. évi január hó 10. napján.

Naymányi, bir. végrehajtó.

S lăuină, ușoare și tot felul de articole de cârnățarie

pe lângă prețurile cele mai avantajoase se poate căpăta zilnic în băcăuila lui **Garay Károly** Arad, piața Boczkó nr. 2.

Dacă vrei să cumperi ghetete bune și țititoare de lângă prețuri ieftine

să te adresezi la pantofarul **Czernóczy Mihály** ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghetete pregătite de el însuși. Comande după măsură se fac prompt și ieftin.

Caut tovarăș pentru o firmă

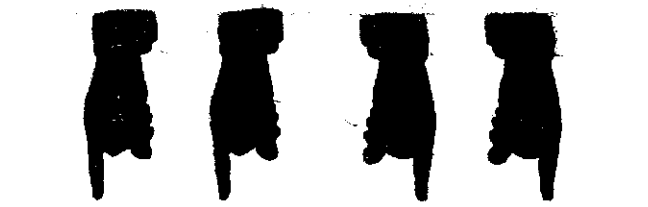
ce sustă de 50 de ani, cu o învârtire bună, ce aduce la an un venit sigur de 10%.

Tovărășul are se depună 30 de mii de cor. pentru amplificarea firmei. Detalii dă administrația.

Commis

bineverzal in bransa de coloniale se acceptează cu 15 Febr. a. c.

la „SEVERINEANA“ Societate comercială pe acții in CARANSEBES.

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator de articole cosmetice **DEBRECZEN, colțul străzii Șaş** recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági Bajuszpedró.

Pomadă de mustață DE HAJDUSÁGI

Mustața e frumoasă dacă întrebuințați pomada Hajdusági,

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroase. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin postă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți recomandă și comandă pacienților lor

Balzumul reșesc contra podagrei și a reumel, recunoscut mai bun medicament de întreaga lume.

O sticlă 2 cor. In provincie 2 cor. 50 fil. 3 sticle 6 cor. 65 fil. pe lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FÁY. O mare bucurie poate fi pentru dame, că am inventat un medicament, unicul, ce nu-i stricăcios pentru pielea feței.

Știind că toate alifiile de până acum pentru înfrumșetarea feței sunt stricăcioasă, după multă străduință mi-a succed, se inventez un medicament nesticăcios. Nu conține mercuriu, prin urmare:

- Crema Fáy e unica nesticăcioasă contra pistrurilor, jubelților și alte boale de piele.
- Crema Fáy dealătură ori ce beșicătură, peclugini și ori ce pată.
- Crema Fáy face să dispară sbărciturile, fața pielii o face mai fină și mai curată.
- Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercuriu, și astfel nu e stricăcioasă.
- Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă, cu miros plăcut și nu face să lucească fața.
- Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține unsoare și suplimește bine podra.

Un borcan de CREMA FÁY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele săpunurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespond trei culori, de-șișă nrn! 8, rosie nrul 12 și roșie închisă nrul 18, deci la comande rog să vă provocați la numerii. Acestea alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără se observa însă. — Un borcan 4 cor.

Apă de pistrui. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a pistrurilor efect admirabil, căci îndată redă feței culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fil. Săpun de față pentru aceasta apă 80 fileri.

Medicament pentru vopsirea părului in culori blond, brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e indeajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înasprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a astmei.) — Iarna indeosebi pe vremea, când e noros mulți sufar dn tusa, respinare neregulată, astmă, nădușeală etc. Aceste boale il istonesc pe om in un grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap, spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințează Picturile Senega pentru piept. Prețul unei sticle 1 cor. 40 fil.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție, pe din afară cu inscripție „Coloniale“. Prețul unei sticle cu cele necesare ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fil.

Pilule Resanguin, unicum medicament in caz de neregularitate periodică, la dureri acuse și la răceli de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frecând ginginele cu ele, durerile de dinți provenite din ori ce cauză, ncteează la moment. O sticlă 70 de fil.

FARMACIA **GROSZ NAGY FERENCZ DEBRECZEN.**

la toate comanda le fierarea se face cu reintoarcerea poștei, in întreaga țară.

AMESTEC DE CAFEA PRĂGITĂ INDIANĂ

e cea mai bună, cea mai aromatică, cea mai cercată și totuși cea mai ieftină cafea dintre toate cele cunoscute până acum.

Se capătă în ARAD numai la

Rothstein Mór

Telefon 350. prăvălia de delicatose și specerie „La pisica neagră“ Telefon 350

Arad, piața Szabadság nr. 3.

Aduc la cunoștința onoratului public cumpărător, că amestecul de cafea făcut de mine, va fi compus numai din **cafea nobilă de India sudică**, de trei ori pe săptămână, cu mașini de prăgit ale mele foarte comandate spre acest scop, chiar de aceia mă adresez cu aceia rugare către publicul din Arad și jur se binevoiască se facă la mine o încercare, să se convingă despre cele spuse.

Amestecul de cafea indiană pregătită, se poate căpăta în următoarele pachete: $\frac{1}{8}$ klg. 50 fil., $\frac{1}{4}$ klg. 1 cor., $\frac{1}{2}$ 2 cor.

Magazin mare de :

Vinuri de șampanie, franțuzești și ungurești, liquer din țară și străinătate, precum tot felul de articoli de specerie.

Desfacere definitivă!

Cu învoirea autorităților publice
se face

desfacere Definitivă

în marele magazin

de pânză și de modă bărbătească
și femeiască a lui

Masztig Pál

ARAD

Andrássy-ut nrul 22.

Nou! Nou!
MOD DE VINDECARE!

Efect nelntrecut la vindecarea ridicolă a

NERVILOR, MORBURILOR SEXUALE

de piele, de sânge, siphilis, ananizare, dispoziții de slăbire, impotetina. In urma rezultatelor grabnice și radicale solvirea honorariului pentru vindecare se plătește numai după vindecare. Medicamente după modelul primelor institute de vindecare.

Budapest, VI., Teréz-körut nr. 44 (I. etagiu)

Dr. Mitzger Tivadar.

Sub conducerea proprie — toată ziua deschis.
— Epistoalelor trimise dă răspundere gratuit. —

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad
cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4 $\frac{1}{4}$, 4 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{3}{4}$
și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez spe-
sele de intabulare, convertez datorile de interese mari.

Resolvare grabnică, servietta prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritorul comitatului Arad, orașului Arad, comitatulu
Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)
(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuisitorii de afaceri abili
și demni de încredere.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de
frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă
rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

VARGA ÁRPAD

MAKÓ

(Lădița de postă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat
se trimite gratis și franco.